

۲۰۱۷/۰۳/۲۰

امان معاشر

اسحاق "ثنا"

شاعر ذوالسانین کشور ما در رابطه به جشن نوروز میگوید!

جشن نوروز و بهار یکی از اعیاد و جشن های پر افتخار سرزمین کهن سال افغانستان است که مردمان سلف ما به گواهی اوراق تاریخ آنرا استقبال می نمودند، محافل شادمانی برپا می کردند، و ارزشهای عنعنوی را ساز و برگ می دادند و به مثابه فرهنگ جاودانی در همه قلمرو افغانستان تجلیل و تکریم میگردید.

اسحاق ثنا

در این ایام خجسته و میمون پای کوبی، سرود و موسیقی در همه جا طنین انداز می شد و شاهان با لباس های شاهانه در میان مردم قرار می گرفتند و از رعایا تقدیر به عمل می آوردند که این عنعنۀ پسندیده نیاکان ما تا کنون ادامه دارد و همه ساله آنرا در کشور افتخار آفرین افغانستان که حالا رنجور و بیمار است به نام جشن دهقان گرامی می دارند.

ازاینکه جشن نوروز یک عنعنۀ پر افتخار اکثر کشورهای آسیایی است در (۲۳ فروری ۲۰۱۰) در مجمع عمومی سازمان ملل بعنوان روز جهانی برسمیت شناخته شد و روزی را باین نام در دفتر سازمان ثبت تاریخ نمودند. اسحاق ثنا

**** * ****

بنا به خصوصیت های این روز تاریخی و درک همه جانبه از فرهنگ گذشته نیاکان مصاحبه کوتاهی را با استاد گرامی محمد اسحاق "ثنا" یکی از نویسندگان و شاعران ذوالسانین معاصر وطن انجام داده ام که آنرا به مطالعه خوانندگان قرار میدهم.

**** * ****

سوال: نوروز از کجا پیدا شده است و از یادگار های کدام دوران است؟

اسحاق ثنا: قبل از همه حلول سال نو ۱۳۹۰ هجری شمسی و نوروز باستانی را به همه خوانندگان و وطنداران عزیز مقیم شهر ونکوور کانادا و تمام وطنداران عزیز در سراسر جهان و کشور عزیزم افغانستان تبریک و تهنیت گفته و سال ۱۳۹۶ را سال صلح و آرامی، سال فیض و برکت برای همه مردم دنیا از بارگاه ایزد متعال آرزو میکنم.

به اساس تحقیق جناب سلیمان "راوش" محقق و تاریخ نگار و شاعر و نویسنده گرامی جاوید "فرهاد" در باره سابقه نوروز گفتنی های گوناگون وجود دارد که محترم جاوید در کتاب "التفهیم" ابوالریحان "بیرونی" یاد آوری می شود. (نوروز نخستین روز ماه حمل است که آریایی ها تا پنج روز اول ماه سال را جشن می گرفتند و شادمانی ها می کردند و پادشاهان به حقوق و مسایل مبرم مردم و بزرگان رسیدگی می نمودند. بر بنیاد این نوشته ها در آثار بزرگان گذشته آمده است که جشن نو روز را جمشید "یما" نخستین پادشاه آریایی ها بر پا کرده است و در واقع در روایت فردوسی بزرگ در شاهنامه برگزاری نوروز همزمان با مراسم تاج پوشی جمشید بوده است. بنا بر روایتی که آمده جمشید در این روز بر تختی که بر دوش دیوان حمل می شد نشست و فاصله طولانی راه "دماوند" را تا بابل در یک روز پیمودند و پس از آن مردم از شگفتی بسیار این روز را گرامی داشته جشن می گرفتند. زمانیکه دین اسلام در مناطق خراسان سلطه پیدا کرد باین عنونه پسندیده مردم احترام قایل شد و از آن بیعد همه ساله از آن استقبال می شد.

سوال: چوب هایی که بنام جهنده "توغ" در شهر مزار شریف و جاهای دیگر بلند میشود چی ارتباط به جشن نو روز دارد؟

اسحاق ثنا: تاریخ دقیق بر افراشتن جهنده شاه ولایت مآب که در آغاز روز نوروز در شهر مزار شریف بر افراشته می شود یکی از عنعنات قدیمی مردم است و مردم اعتقاد دارند که در موقع بر افراشتن جهنده افراد نا بینا و آدم های بی دست و پا صحت یاب می شوند. و در این روز مردم از سراسر افغانستان و حتی از خارج کشور بدین مناسبت به مزار شریف می آیند و تا امروز به این وتیره است و این رسم در برخی مناطق افغانستان چون کابل، هرات، کندهار و غیره معمول است و اینکه بر افراشتن جهنده چی ارتباطی به جشن نوروز دارد به خاطر سال نو جهنده را بالا می کنند کدام اساس و ریشه مذهبی ندارد و ممکن روحانیون روی استفاده شخصی این عمل را ترویج داده باشند.

سوال: جناب استاد ثنا! در افغانستان بخصوص مردم شمال افغانستان در این روز به زیارت گاه ها می روند و اکثرًا در مقابر و مزار ها شمع روشن می کنند در این ارتباط چی گفتنی دارید؟

اسحاق ثنا: روشن کردن شمع و یا چراغ دلیلی است که بقایا و آثار دین زرتشت هنوز هم در دل و دماغ مردم ما جای دارد و بر آن ارج می نهند اساس دین اسلام بدان اجازه نمی دهد که با آتش پرستی مخلوط است.

سوال: سفره هفت سین چیست؟ چه وقت به وجود آمد؟ نماد چی را بیان میکند؟

اسحاق ثنا: در روایت قدیم آمده است که آریایی های قدیم عدد هفت را نیکو و پاک می دانستند زیرا به عقیده آنها طبقات زمین و آسمان و سیاره ها همه شمار شان به عدد هفت می رسد همچنان ستارگان هفت گانه مانند زهره، مشتری، عطارد، زحل، زمین و خورشید هفت تا اند و روز های هفته نیز هفت اند.

چنانکه در شروع حمل سفره پهن می کردند و روی آن هفت چیز را که نام شان با سین شروع میشود می گذاشتند که هفت سین نام دارد مانند سنبل، سیب، سبزه، سبزی، سمنک، سماق، سنجد، و

با تشکر از استاد محترم اسحاق ثنا شاعر توانای کشور ما که همیشه با سرودن اشعار به زبانهای فارسی و اوزبیکی سلیس و ساده مفاهیم بزرگ را در سفته هایش چون در ناب در رشته میکشد. در رابطه یک قطعه شعر بهاریه شانرا انتخاب نمودم به امید آنکه از خواندن آن لذت ببرید.

با تشکر از استاد محترم اسحاق ثنا شاعر توانای کشور ما که همیشه با سرودن اشعار به زبانهای فارسی و اوزبیکی سلیس و ساده مفاهیم بزرگ را در سفته هایش چون در ناب در رشته میکشد. در رابطه یک قطعه شعر بهاریه شانرا انتخاب نمودم به امید آنکه از خواندن آن لذت ببرید. محمد اسحاق ثنا

نو بهار

به اقتفای غزل لسان الغیب حافظ شیرازی

نو بهار آید و بلبل به فغان خواهد شد
لاله با خون جگر در دل صحرا روید
فرصت سیر چمن را تو به فردا مفگن
کین بیفگن ز دماغ، هرکه تویی آدم خوب
مطربا سازطرب سرکن و خوش خوان و سرود
سوی باغ و چمن و سوی سپیدار بلند
ای وطن بخت اگر یاور و یارت گردد
مردم از فاقگی امروز به جان آمده است
از نسیم سحری مست شود غنچه باغ
چمن از نرگس و گل عطر فشان خواهد شد
دشت بر آمد مردم نگران خواهد شد
عمر پایای زمان را کی ضمان خواهد شد
زندگی بر همگی همچو جنان خواهد شد
بزم شادیست همه دست فشان خواهد شد
عطرگل هر طرفی مشک فشان خواهد شد
شاد و خندان از آن پیر و جوان خواهد شد
شود یک روز مگر! صاحب نان خواهد شد
بشگفت خنده زند عطر فشان خواهد شد

هر که ظلم می کند و عاقبت ظلم "ثنا"

الغرض در گرو قهر زمان خواهد شد

پایان